

enerzijds een gelijklopende inspiratie door klassieke literaire grootheden (de antieken, de Bijbel, Shakespeare) en anderzijds met een vergelijkbare evaluatie van onze samenleving die (volgens hen) zichtbaar op de ondergang afstevent. Die klassieke inspiratie is, zowel aan de oppervlakte als bij een structurele lezing, opvallend aanwezig bij Luk Van Brussel. In *Zaad van Basilius* zijn er passages uit het boek Job in de dialogen verwerkt, in *Vera* heet de spilfiguur, die de verschillende werelden en interpretatieniveaus verbindt, Gloster — eerder Shakespeares *Richard III*, minder de hertog uit *King Lear*. De kwellingen van Jeronimus, in de hele trilogie, hebben bovendien veel te maken met het grensgebied tussen realiteit en fictie, en met de subjectieve realiteitswaarde die aan 'reële' of imaginaire werelden wordt toegekend. Jeronimus wil zijn overgeleverd-zijn aan zelf gecreëerde figuren of aan 'echte' mensen, niet onder ogen zien, hult zich in illusies, zoals Oedipus. Deze terugkeer naar de mythe, deze verbinding van diepte-psychologische motieven met de waarneming van de actualiteit (niet als politiek, vooral als individueel gebeuren) kenmerkt Luk Van Brussels drama.

tekst van Luk Van Brussel heeft behoefte aan soberheid, niet aan scènische middelen die in het onhandige Ankerruitheter de mist ingaan. Rook, sneeuw en regen, passages op film, een groot voorbeeld, dit alles is overbodig en alleen maar belachelijk. Het is het geloofwaardige acteren dat *Vera* redt. Luk Van Brussel eiste een grondige tekst-analyse — "acteurs weten meestal niet eens wat ze zeggen" — en volgde heel het productieproces dat, volgens hem met een opvallende professionele ernst verliep. Dit zou vanzelfsprekend moeten zijn, maar in dit land ligt dat blijkbaar anders. Het repetitieproces spitste zich dus toe op 'weten wat je zegt' en dat is duidelijk geworden in de voorstelling. Drie van de vijf acteurs zijn amateurs — die gewoonlijk veel moeite hebben met anti-naturalisme — maar ze zitten meestal juist. De naturalistisch aandoende dialogen

tussen Fie en Juul — realistisch in de zin van F.X. Kroetz — krijgen binnen dit concept een bredere dimensie, zodat Van Brussels uitgangspunt, dat het gaat om afsplitsingen van een innerlijke chaos binnen Jeronimus' psyche, meer overtuigingskracht krijgt.

Klaas Tindemans

VERA

auteur: Luk Van Brussel;
groep: Nieuw Vlaams Theater; regie: Wil Beckers;
decor: Jan Verstraeten; spelers: Kristin Arras, Roger De Paepe, Luk D'Heu, Maria Laurijssens en Dirk Van Dyck.

Rook, sneeuw en regen

Wil Beckers' enscenering van *Vera* volgt vrij consequent deze dramaturgische accenten, hoewel de scène overladen wordt met (post-)modernistische spelletjes die enkel de aandacht afleiden. De eerder cerebrale

dramaturgie

vard tot avant-garde; op maatschappelijk vlak zowel links als rechts willen staan: kan dat? De vraag waar dit 10-jarig praktijkoverzicht dan ook geen antwoord op geeft is: waar staat het NVT voor? Leidt die 'democratische' reflex om *al wat Vlaams is* op gelijke voet te behandelen, niet *net* naar het tegengestelde van wat men beoogt? Bevordert dit wel echt een degelijke eigen dramaturgie?

Getto

Een voorbeeld: in blok drie van het boek krijgen 24 Vlaamse auteurs een evenwaardige behandeling: een van hen is Claus. Is het niet onrechtvaardig en buiten alle proporties om hem dezelfde aandacht te geven als b.v. (de keus is willekeurig) George Nijst van wie het boulevardstuk *Wat nu Suzy?* werd opgevoerd en die daarna naar Venezuela uitweek? Deze 24 portretten tonen de oogst die het NVT gezaaid heeft: weinig, zeer weinig wordt hier door de auteurs zelf gezegd over hun worsteling met

vormproblemen, over de thema's die volgens hen vandaag de kern van de werkelijkheid uitmaken, de inhouden waarbij zij aansluiting vinden en waarom. De meeste portretten tonen ons Vlaamse ik-jes in bewondering voor zich zelf.

Dat het NVT echter in de rol geduwd wordt van een 'getto voor Vlaamse theaterauteurs' kan natuurlijk niet alleen op rekening geschreven worden van Wil Beckers en zijn medewerkers. Op idealistische wijze heeft het NVT steeds taken op zich genomen die door anderen niet werden gedaan. Waar is ze, de consequente *politiek* van onze grote schouwburgen (alleen het NTG deed wel pogingen in die richting) om auteurs te 'maken'? De betere voorbeelden en hun resultaten liggen nochtans dichtbij, denken we b.v. aan Globe. Het onderzoek van Geert Opsomer wijst trouwens uit dat de C- en D-groepen in het decreet dubbel zoveel nederlandsstalige stukken creëren als de repertoiregezelschappen. We weigeren nog terug te vallen op die versleten

argumenten zoals De Vlaamse bekrompenheid, De culturele achterstand, Het gebrek aan talent enz... Vlamingen zijn burgers zoals alle anderen ter wereld, met vijf zintuigen om de hedendaagse realiteit op te nemen. Welaan dan: kleppen van de ogen. Watjes uit de oren. Handen uit de mouwen.

In het boek wordt gesuggereerd dat Wil Beckers het NVT wil laten evolueren tot een vast gezelschap: dit leidt wellicht onvermijdelijk tot striktere keuzen in dit Vlaamse repertoire. Méér keuze betekent ook: meer structuur, meer profiel, meer karakter. Indien deze keuzen tot stand zouden komen met artistiek-kwalitatieve en authentiek op de werkelijkheid betrokken bekommernissen als leidraad, dan wensen wij het NVT bij déze: 'nog vele jaren'.

Marianne Van Kerkhoven

Nieuw Vlaams Theater. Voor een eigen dramaturgie, Soethoudt, Antwerpen 1983; 700 fr.

